

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

ELŐTERJESZTŐ JAVASLAT

Hantoskerti termálkút Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

**Határ Győző Városi Könyvtár
Gyomaendrőd, Fő út 230.**

Gyomaendrőd, 2018. december 20.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

A javaslatot benyújtó intézményneve: Határ Győző Városi Könyvtár

Levelezési cím: 5500 Gyomaendrőd, Fő út 230.

Telefonszám: 66/218-370

E-mail cím: varosi.konyvtar@gyomaendrod.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Hantoskerti termálkút**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **épített környezet**
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Gyomaendrőd, Áchim utca**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

Települési Értéktár.

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A gyomai városrész központjában, az Áchim utca elején található a Hantoskerti termálkút. A kút elődje a Holler szálloda mellett működött, 1958-ban nyitották meg.

Az 1950-es években az Alföld több településén kőolajat kerestek, de helyette termálvíz tört fel. Így történt ez Gyomán is. A termálvíz megtalálása után termálfürdő építésébe kezdtek, a lakosság részére pedig közkifolyót hoztak létre, ahonnan bárki hazavihette a termálvizet. Ebben az időben még nem épültek ki a víz-és csatornavezetékek, így különösen jelentősek voltak a kutak. Az ingyenesen hazavihető termálvizet napjainkban is használják fürdésre, állattartásra, önkormányzati intézmények és vállalkozások épületeinek fűtésére, de sokan isszák, illetve főznek vele.

A Gyomán talált termálvizet 1960-ban nyilvánították gyógyvízzé. A kút nagyon hamar fontossá és népszerűvé vált a gyomai lakosok között, sőt, a társasági élet egyik helyszínévé vált, hiszen amíg a vízre várva sorban álltak, megbeszélték ügyes-bajos dolgaikat. A helyi lakosok „meleg kút”-ként nevezik ma is a közkifolyót.

Az évek, évtizedek során a kút elhasználódott, szükségessé vált a felújítása. Az önkormányzat sikeresen pályázott és az elnyert támogatásnak köszönhetően megtörtént a felújítás. Ekkor helyezték át a kutat az utca szemben lévő oldalára, és a műszaki megújítás, modernizálás mellett lehetővé vált a kút környezetének esztétikus kialakítása is. Díszkutat alakítottak ki két kifolyóval, melynek központi részén egy bőségszarut tartó nőalak található. A szobor tölgyfából készült, alkotója Ercsey Ferenc csíkszeredai szobrász. A szobor talapzatán márványtáblát helyeztek el, ahol a kút és a termálvíz jellemzői olvashatók:

„Hantoskerti termálkút. Készült 1958. Készítette: Vízkutató és Fúró Vállalat Cegléd. Mélysége: 1134 m. Vízhőmérséklet: 59,5 C. Alkálihidrogénkarbonátos gyógyvíz. Alkotó elemei: Kálium, Nátrium, Ammónium, Kalcium, Vas, Klorid, Bromid, Jodid, Fluorid, Szulfát, Hidrogénkarbonát, Metabórsav, Metakovasav. Az EüM. a 35.942/1960. III/1. rendeletével gyógyvízzé nyilvánította. Alkalmas: idült rheumatikus, köszvényes bántalmak, idegzsába, isiász, törések, zúzódások és idült gyulladások gyógyítására, ivókúrára. Felújítva: Gyomaendrőd várossá nyilvánításának 10. évfordulójára 1999-ben.”

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

A megújult kutat 1999. november 26-án dr. Mucsi Imre, a Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkára avatta fel. 2015-ben egy újabb felújítás során kicserélték a vízvezetőket és lerakták a Start Szociális Szövetkezet által gyártott térköveket.

Források:

- Közérdekű hírek. Termálkút. Gyomaendrődi Híradó. 1999. július-augusztus. 9. p.
- Új díszkút. Szó-Beszéd. 1999. augusztus. 4. p.
- Cs. R. [Csath Róza]: Szobrot kap a termálkút. Békés Megyei Hírlap. 1999. augusztus 6. 5. p.
- -r-: Felújítják a termálkutat. Békés Megyei Hírlap. 1999. október 21. 8. p.
- Csath Róza: Három avatás Gyomaendrődön. Békés Megyei Hírlap. 1999. november 27-28. 3. p.
- Beruházások. Gyomaendrődi Híradó. 1999. december. 4. p.
- H. E. [Hornok Ernő]: Díszkutat, kerékpárutat és sertésfarmot avatott a helyettes államtitkár. Szó-Beszéd. 1999. december. 2. p.
- Balázs Anett: Díszes kútból viszik a gyógyvizet haza Gyomaendrődön.
<https://www.beol.hu/kozelet/helyi-kozelet/diszes-kutbol-viszik-a-gyogyvizet-haza-gyomaendrodon-1236843>
- https://www.kozterkep.hu/~26421/Hantoskerti_termalkut_Gyomaendrod_1999.html
- http://hir6.hu/cikk/109456/epitesek_felujitasok_sajat_erobol
- Hantoskerti termálkút. <http://hgyvk.hu/index.php/adatbazis/varostorteneti-vetelkedo/31-szocikkek>

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Városunk életében több évtizede jelentős szerepet tölt be a Hantoskerti termálkút. A kútból származó gyógyvíz hatása és többcélú felhasználása miatt is jelentős, ezért javasoljuk a Települési Értéktárba.

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja.

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

Cím:
5500 Gyomaendrőd,
Fő út 230.

Nyitvatartás:
Hétfő - Péntek: 9-17-ig
Szombat: 9-12-ig

Telefon / Fax:
+36-66/218-370

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

Alulírott Dinyáné Bánfi Ibolya a Határ Győző Városi Könyvtár nevében eljárva hozzájárulok, hogy az intézmény által készített anyagot, képeket a Gyomaendrődi Települési Értéktár Bizottság felhasználja, nyilvánosságra hozza.

Gyomaendrőd, 2018. december 20.

Dinyáné Bánfi Ibolya
Intézményvezető